

LISINSKI
ARIOSO
GLAS ZA
LISINSKI
NEPROCENJIV DOŽIVLJAJ!

KONCERTNA DVORANA CONCERT HALL

LISINSKI

NEPROCENJIV DOŽIVLJAJ | INVALUABLE EXPERIENCE

PIOTR BECZAŁA tenor

IVO LIPANOVIĆ dirigent
SIMFONIJSKI ORKESTAR
HRVATSKE RADIOTELEVIZIJE

Četvrtak, 30. ožujka 2017., u 19 i 30 sati

GIUSEPPE VERDI:

Proljeće iz baletne glazbe Četiri godišnja doba
iz 3. čina opere *Sicilijanske večernje*

Di' tu se fedele, arija Riccarda iz 1. čina opere *Krabuljini ples*

Solist: **Piotr Beczała**, tenor

Ljeto iz baletne glazbe Četiri godišnja doba
iz 3. čina opere *Sicilijanske večernje*

Quando le sere al placido, arija Rodolfa
iz 2. čina opere *Luisa Miller*

Solist: **Piotr Beczała**, tenor

Jesen iz baletne glazbe Četiri godišnja doba
iz 3. čina opere *Sicilijanske večernje*

Celeste Aida, arija Radamesa iz 1. čina iz opera *Aida*

Solist: **Piotr Beczała**, tenor

Zima iz baletne glazbe Četiri godišnja doba
iz 3. čina opere *Sicilijanske večernje*

GIACOMO PUCCINI:

Recondita armonia, arija Cavaradossija iz 1. čina opere *Tosca*

Solist: **Piotr Beczała**, tenor

GEORGES BIZET:

Preludij 3. i 4. činu opere *Carmen*

La fleur que tu m'avais jetée, arija Don Joséa iz 2. čina opere *Carmen*

Solist: **Piotr Beczała**, tenor

JULES MASSENET:

Meditacija, intermezzo 2. činu opere *Thaïs*

Pourquoi me réveiller, arija Werthera iz 3. čina opere *Werther*

Solist: **Piotr Beczała**, tenor

GIACOMO PUCCINI:

La Tregenda, intermezzo 2. činu opere *Vile*

FRANCESCO CILEA:

L'anima ho stanca, arija Maurizija iz 2. čina opere *Adriana Lecouvreur*

Solist: **Piotr Beczała**, tenor

ANTONÍN DVOŘÁK:

Vidino divná přesladrká... Vím, že jsi kouzlo, arija Princa iz 1. čina opere *Rusalka*

Solist: **Piotr Beczała**, tenor

Piotr Beczała, tenor
Ivo Lipanović, dirigent
Simfonijski orkestar Hrvatske radiotelevizije

U visokom prizemlju Dvorane organizirana je prodaja diskografskih izdanja
tvrtke *Deutsche Grammophon* kojoj će nakon koncerta prisustvovati Piotr Beczała.

Glas je to koji biste htjeli okitati medaljama.

Henry Stewart: „Awards: Piotr Beczala.“ *Opera News*, svibanj 2015., sv. 79, br. 11.

Poljski tenor i favorit Meta, Piotr Beczala, nije samo pjevao blještavim lirskim autoritetom u svakom raspoloženju (komičnom, romantičnom, tragičnom) što ga Verdi pridaje ovoj ulozi... Bio je to tek prvi nagovještaj onoga što će Beczala promijeniti, podižući razinu svega oko sebe.

Seth Colter Walls: „Un Ballo in Maschera review – passion and Piotr Beczala make Verdi’s epic sing.“ *The Guardian*, www.theguardian.com, 24. travnja 2015.

Piotr Beczala (Czechowice-Dziedzice, Poljska, 1966.) jedan je od najtraženijih tenora današnjice i stalni gost vodećih svjetskih opernih kuća. Poljskog umjetnika prepoznala je i publika i kritika diljem svijeta, ne samo zbog ljepote njegovog glasa, nego i zbog strastvene predanosti svakom liku koji tumači. Prve sate pjevanja pohađao je na Glazbenoj akademiji u Katowicima, gdje su mu pedagozi bili ugledni pjevači Pavel Lisitsian i Sena Jurinac. Prvi angažman dobio je u Landestheateru u Linzu, a 1997. postao je članom Opere u Zürichu. Tamošnja publika mogla ga je slušati u ulogama Alfreda u *Traviati*, Edgarda u *Luciji di Lammermoor*, u naslovnoj ulozi *Fausta*, kao Tamina u *Čarobnoj fruli*, Elvina u *Mjesečarki*, solista u orkestralnim pjesmama Richarda Straussa te u ulogama Riccarda u *Krabuljnom plesu* i Rodolfa u operi *La Bohème*.

Ovogodišnja sezona Piotra Beczale ispunjena je nastupima u Chicagu, New Yorku, Barceloni, Beču, Zürichu i drugim gradovima u kojima redovito nastupa. Nakon recitala u Operi u San Diegu, u novoj produkciji Lyric Opere u Chicagu *Lucije di Lammermoor* portretira lik Edgarda, jednu u nizu uloga po kojima je prepoznatljiv. Bogatu sezonu nastavlja u New Yorku s novim izvedbama opere *La Bohème* u Metropolitan operi. Pridružit će se i defileu opernih zvijezda na pozornici Meta u prigodi proslave pedesete obljetnice te operne kuće u Lincoln Centeru. Kao Rodolfo u operi *La Bohème* vraća se i u Njemačku operu u Berlinu. Ove sezone nastupit će i u Barceloni u obnovi Massenetova *Werthera*, a nastupi u Gran Teatru del Liceu izmjenjivat će se s recitalom u gradskoj Palau de la Música. Recitali se nastavljaju u nizu europskih gradova, nakon čega se vraća na pozornicu Bečke državne opere na nove predstave *Krabuljnog plesa*, prije nego što se pridruži trupi Operne kuće u Zürichu za premijernu produkciju Lehárove *Zemlje smiješka*, u ulozi Princa Sou-Chonga.

Fotograf: Jean-Baptiste Millot

Nakon prvog nastupa u ulozi Vojvode u *Rigolettu* 2006., Piotr Beczała redoviti je gost Metropolitanu u New Yorku. U toj opernoj kući nastupio je u novoj produkciji *Evgenija Onjegina* s partnericom Annom Netrebko, potom kao Princ u *Rusalki*, Edgardo u Donizettijevoj *Luciji di Lammermoor*, Rodolfo u Puccinijevoj *La Bohème*, kao i u naslovnim ulogama Gounodovih opera *Romeo i Julija* i *Faust*. Godine 2011. s ansamblom Metropolitanu gostovao je na turneji u Japanu, pjevajući uloge Rodolfa i Edgarda. Sljedeće godine prvi put pjeva ulogu Chevaliera des Grieuxa u novoj produkciji Massenetove *Manon* u Metropolitanu, u režiji Laurenta Pellyja, ponovno uz partnericu Annu Netrebko, pod ravnanjem Fabija Luisija. Predstava je emitirana uživo u sklopu ciklusa izravnih prijenosa iz Meta pa su je mogli pratiti posjetitelji kinodvorana u cijelom SAD-u i u više od pedeset zemalja svijeta. Predstava je zabilježena i na DVD-u, kao i Beczałina interpretacija Vojvode u novoj produkciji *Rigoletta* u siječnju 2013., na kojoj je nastupio s Dianom Damrau. Za tu interpretaciju dobio je 2014. nagradu *ECHO Klassik* kao *Pjevač godine*. U prethodnoj sezoni 2015./2016. brojne pohvale dobio je za prvi nastup u naslovnoj ulozi Wagnerova *Lohengrina* u Semperoperi u Dresdenu.

U Teatru alla Scala u Milanu Piotr Beczała prvi je put nastupio 2006. godine pjevajući ulogu Vojvode u *Rigolettu*, a iste se godine vraća kao Rodolfo u operi *La Bohème*. Tenor je također otvorio opernu sezonu Scale 2013./2014., pjevajući Alfreda u novoj produkciji Verdijeve *Traviate*. Piotr Beczała također redovito nastupa u Državnim operama u Münchenu i Beču. Na sceni u Münchenu interpretirao je Princa, Alfreda, Talijanskog pjevača u *Kavaliru s ružom* i naslovnu ulogu Massenetova *Werthera*. Tijekom Minhenskog opernog festivala nastupio je kao Alfredo u *Traviati*. U Beču je pjevao ulogu Romea u produkciji Gounodova *Romea i Julije* redatelja Jürgena Flimma, pod dirigentskim vodstvom Plácida Dominga. Poslije pjeva i u produkcijama operâ *Čarobna frula* i *La Bohème*. Piotr Beczała gostuje i u Nizozemskoj operi, Théâtreu de la Monnaie, Državnoj operi u Hamburgu, Njemačkoj operi u Berlinu, Državnoj operi u Berlinu, Grand Théâtreu u Ženevi, Teatru Comunale u Bologni, Teatru Wielkom u Varšavi i u Marijinskom teatru u Sankt Peterburgu te nizu drugih.

Piotr Beczała redoviti je gost Festivala u Salzburgu. Od njegova tamošnjeg prvog nastupa u ulozi Tamina 1997. pjevao je kantatu *Rinaldo* Johannes Brahmsa pod ravnanjem sir Johna Eliota Gardinera na Festivalu Whitsun u Salzburgu, kao i Princa u *Rusalki*, Romea u *Romeu i Juliji* i naslovnu ulogu u *Faustu*, Rodolfa u novoj produkciji opere *La Bohème* redatelja Damiana Michieletta s Annom Netrebko. Ta produkcija zabilježena je na DVD izdanju kuće *Deutsche Grammophon*. Piotr Beczała s Annom Netrebko također nastupa na koncertnim izvedbama Čajkovskijeve *Jolante* 2011. Godine 2013. nastupio je u Verdijevu *Requiemu* s Bečkom filharmonijom pod ravnanjem Riccarda Mutija.

Uz operne angažmane, pjevao je u brojnim velikim oratorijskim i vokalno-orkestralnim djelima uz najuglednije svjetske ansamble i dirigente. Obilježavajući dvadesetu obljetnicu pjevačke karijere, Piotr Beczała priredio je 2012. koncert u Teatru Wielkom u Varšavi. Iste te godine, i sljedeće – 2013., pod vodstvom Christiana Thielemanna, pjeva na Silvestrovskim koncertima u Semperoperi (uz televizijski prijenos). Ti su koncerti objavljeni na DVD i CD izdanjima *Deutsche Grammophon*. Godine 2014. sa spektakularnom skupinom kolega pjevao je na *Le Concert de Paris*, godišnjem koncertnom događaju pod Eiffelovim tornjem. Publiku je činilo više od pola milijuna ljudi.

Piotr Beczała objavio je na desetke audioizdanja i široku paletu djela, od repertoarnih opera, uključujući *Fausta* snimljenog uživo u Beču (izdavačka kuća *Orfeo*), *Traviate* u Münchenu (*Farao*) koja je nominirana 2008. za nagradu *Grammy*, do rijetkih djela poput opere *Kralj Roger* Karola Szymanowskog i Offenbachove *Rheinnixen* (*Accord*) te opere *Simplicius* Johanna Straussa sina (*EMI*). *Luciju di Lammermoor* snima s Natalie Dessay pod ravnanjem Valerija Gergijeva, koji predvodi ansamble i soliste Marijinskog teatra, u izdanju iste kazališne kuće.

Objavljuje tri audioizdanja opernih arija u okrilju izdavačke kuće *Orfeo*: album *Salut* s francuskim i talijanskim arijama (2008.), potom *Slavic Opera Arias* s arijama Borodina, Čajkovskog, Rimski-Korsakova, Rahmanjinova, Moniuszka, Želeńskog, Nowowiejskoga, Smetane i Dvořaka. Časopis *Opera News* proglasio ga je 'brojem jedan' na listi Dvanaest najboljih recitala na CD-u 2011. godine. Isto izdanje ovjenčano je i nagradom *Choc Classica de l'année*. Godine 2013. objavljuje album Verdijevih arija. Od 2012. Piotr Beczała ima ekskluzivni ugovor s kućom *Deutsche Grammophon*, s kojom u veljači 2015. objavljuje album *The French Collection*.

Njegova DVD izdanja uključuju niz izvedbi s Operom u Zürichu, među kojima su *Rigoletto*, *Traviata*, *Vesele žene vindsorske*, *Otmica iz saraja*, *Čarobna frula* i *Simplicius* (sve u izdanju *Arthausa*), kao i *Don Giovanni* (*EMI*). Također je dostupan i *Kavalir s ružom* (*TDK*) iz Salzburga, *Don Giovanni* (*Decca*), *Rusalka* s Renée Fleming (*Decca*) i *Lucia di Lammermoor* iz Metropolitan opere (*Deutsche Grammophon*). Druga recentna DVD izdanja uključuju Beethovenovu *Devetu simfoniju* s Christianom Thielemannom i Bečkom filharmonijom (*Unitel / C Major*) i oproštajni koncert Bečke filharmonije za dugogodišnjeg intendanta Ioana Holendera (*Deutsche Grammophon*).

Dirigent **Ivo Lipanović** (1958.) rođen je u Dubrovniku, a podrijetlom je iz Lumbarde na Korčuli. Dirigiranje je studirao na Muzičkoj akademiji u Zagrebu u klasi prof. Igora Gjadrova te kod Lovre pl. Matačića. Godine 1986. pobijedio je na natjecanju mladih dirigenata u Zagrebu te je iste godine, na poziv maestra Vjekoslava Šuteja, angažiran kao zborovođa i dirigent u Operi HNK-a u Splitu. Od 1992. do 1998. godine ravnatelj je Opere HNK-a u Splitu i umjetnički ravnatelj glazbenog programa Splitskog ljeta. U Splitu je ravnao brojnim koncertima, baletima i opernim premijerama, među kojima se ističu Verdijeve opere *Lombardijci* i *Falstaff*, integralna izvedba *Aide*, potom *Carmen* Georgesa Bizeta, *Salome* Richarda Straussa te prva scenska izvedba u Hrvatskoj dramske legende Hectora Berliozu *Faustovo prokletstvo*. Gostuje u Operi HNK-a u Zagrebu, Operi HNK-a Ivana pl. Zajca u Rijeci te dirigira orkestrima Zagrebačke filharmonije, Simfonijskim orkestrom Hrvatske radiotelevizije, Dubrovačkim simfonijskim orkestrom te Varaždinskim komornim orkestrom. U inozemstvu dirigira Simfonijskim akademskim orkestrom iz Seula, Simfonijskim orkestrom Beneventa, Orkestrom opere iz Cagliarija, Orkestrom Arena di Verona, Orkestrom Deutsche Oper iz Berlina, Filharmonijskim orkestrom Nice, MDR simfonijskim orkestrom iz Leipziga, Slovenskom filharmonijom i Simfonijskim orkestrom Slovenske radiotelevizije. Godine 1998. prouzvodi i snima ciklus madrigala za djevojački zbor i instrumentalni ansambl *Spiriti eccellenti* hrvatskog skladatelja Petra Bergama. Od 1995. godine intenzivno nastupa u inozemstvu; u Seulu ravna premijerom Verdijeve *Don Carlota*, u Državnoj operi u Ankari izvodi Orffovu kantatu *Carmina burana*, Giordanovu operu *Andrea Chénier*, Bizetovu *Carmen* te Gounodova *Fausta*. U Italiji s velikim uspjehom prvi put nastupa u Cagliariju s *Faustom*, kao i u Sassariju s Mascagnijevom *Cavallerijom rusticanom*. Tijekom 1996. godine u Veroni s pijanistom Aldom Ciccolinijem integralno izvodi Saint-Saënsove glasovirske koncerte i simfonije Felixa Mendelssohna. Stalni je gostujući dirigent u Teatro Lirico Sperimentale u Spoletu i višegodišnji docent na specijalizaciji za mlade pjevače i orkestralne glazbenike, gdje je ujedno i dirigirao premijerama Gounodova *Fausta*, Massenetova *Werthera*, *Figarova pira* W. A. Mozarta, *Cavallerije rusticane* Pietra Mascagnija, *Suzanine tajne* Ermanna Wolf-Ferrarija, *Manon Lescaut* Giacoma Puccinija. U ožujku 2000. godine dirigira premijerom *Evgenija Onjegina* P. I. Čajkovskoga u Operi u Nici s velikim opernim zvijezdama Barbarom Hendricks, Vladimirom Černovom, Zoranom Todorovićem i Mattijem Salminenom. Nakon uspješnog prvog nastupa u Deutsche Oper u Berlinu s Orffovim djelom *Carmina burana* u listopadu 1999., ponovno je angažiran u toj kući te s velikim uspjehom, na dan Verdijeve smrti, 27. siječnja 2001., dirigira svečanom predstavom *Falstaffa*. Nakon *Evgenija Onjegina* u Nici, počinje plodnu umjetničku suradnju sa sopranisticom Barbarom Hendricks. Zajedno koncertno nastupaju u Švicarskoj i Francuskoj, a u listopadu 2003., nakon uspješnog koncerta u Zagrebu, ostvaruju veliku francusku turneju sa završetkom

u pariškom kazalištu Châtelet. Od 2001. do 2003. godine bio je na dužnosti glavnog glazbenog ravnatelja državne opere u Ankari i festivala u Aspendosu. Dobitnik je Nagrade *Milka Trnina* Hrvatskog društva glazbenih umjetnika za 2003. godinu. U Bresci 2004. dirigira Puccinijevom *Madame Butterfly* u povodu stote obljetnice konačne verzije te opere (Brescia 1904.), nastupajući s ansamblima veronske Arene. U Teatru Filarmonico u Veroni, 2005. postavlja novu produkciju Verdijeve *Traviate*. Posljednjih nekoliko godina intenzivno nastupa u hrvatskim opernim kućama. U sezoni 2007./2008. u sva četiri nacionalna kazališta dirigira premijerama: Gotovčevim *Erom s onoga svijeta* u HNK-u Ivana pl. Zajca u Rijeci, Puccinijevom *Manon Lescaut* u HNK-u Split, Puccinijevim *Triptihom* u HNK-u Zagreb te opernim diptihom u HNK-u Osijek – *Aleko* Sergeja Rahmanjinova i *Cavalleria rusticana* Pietra Mascagnija. Godine 2009. u Teatru *Vittorio Emanuele* u Messini ravna premijerom Bizetove *Carmen*, a u Rijeci praizvedbom nove domaće opere, *Casanova u Istri* Alfija Kabilja. Iduće godine ističu se koncertne izvedbe Mascagnijeve *Cavallerije rusticane* i Leoncavallovih *Pagliaccija* na festivalu *Luglio musicale Trapanese* na Siciliji, gdje sljedećih godina postavlja Puccinijevu *Toscu* i Bizetovu *Carmen*. U sklopu Muzičkog biennala Zagreb dirigira praizvedbom opere *Maršal* Silvija Foretića u HNK-u Split 2011. godine.

Sa sopranisticom Invom Mulom i Zagrebačkom filharmonijom za izdavačku kuću *Virgin* snimio je album opernih arija *Il bel sogno*, a sa sopranisticom Elenom Moşuc te sa Zborom i Simfonijskim orkestrom Hrvatske radiotelevizije album *Donizetti Heroines* u izdanju *Sony Classical*. Uz maestra Vjekoslava Šuteja višegodišnji je dirigent humanitarnog spektakla *Opera pod zvijezdama* na zagrebačkoj Šalati, kao i mnogih koncerata Zagrebačke filharmonije na kojima su nastupile operne zvijezde José Carreras, Inva Mula i Denyce Graves. Od 2007. djeluje kao samostalni umjetnik stalno nastanjen u Zagrebu, a od listopada 2014. postavljen je za ravnatelja opere Hrvatskog narodnog kazališta u Splitu i ravnatelja glazbenog programa Splitskog ljeta.

Simfonijski orkestar Hrvatske radiotelevizije stasao je postupnim povećavanjem prvog radijskog orkestra osnovanog 1929., samo tri godine nakon početka emitiranja tadašnjega Radio-Zagreba. Od godine 1957. počinje djelovati pod nazivom Simfonijski orkestar Radio-televizije Zagreb, od 1975. do 1990. naziv mu je Zagrebački simfoničari RTZ, a od 1991. nosi današnji naziv. Na čelu toga orkestra stajali su mnogi ugledni dirigenti: Pavle Dešpalj, Krešimir Šipuš, Josef Daniel, Oskar Danon, Milan Horvat, Uroš Lajovic, Vladimir Kranjčević i Nikša Bareza. Među mnogim dirigentima i solistima s kojima je taj ansambl surađivao bili su i Lovro von Matačić, Igor Markevič, Franz Konwitschny, Claudio Abbado, Lorin Maazel, Zubin Mehta, Ernst Bour, Stjepan Šulek, Krzysztof Penderecki, Antonio Janigro, André Navarra, Leonid Kogan, Henryk Szeryng, Aldo Ciccolini, Ruža Pospíš-Baldani, Dunja Vejzović, Dubravka Tomšić-Srebotnjak, Rudolf Klepač, Ivo Pogorelić, Mstislav Rostropovič, Maksim Fedotov, Edita Gruberová, José Carreras, Ruggero Raimondi, Barbara Hendricks, Luciano Pavarotti i drugi. Uz redovitu koncertnu djelatnost u Zagrebu, te obvezu redovitog sudjelovanja u radijskom i televizijskom programu, Orkestar gostuje diljem domovine i u inozemstvu. Na tim je gostovanjima stekao priznanja te postao zaslužan promicatelj hrvatske kulture u svijetu. Početkom Domovinskoga rata glazbenici Simfonijskoga orkestra Hrvatske radiotelevizije, služeći domovini, održali su desetke koncerata na bojištima, od Osijeka, Pakraca, Lipika, Đakova, Gospića, Vinkovaca i Bošnjaka do Šibenika, Zadra, Karlovca, pa i Sarajeva. U prosincu 2014. Orkestar je održao uspješnu turneju po Italiji. Uz klasični i suvremeni repertoar te snimanja za potrebe Hrvatske radiotelevizije i diskografskih tvrtki,

Orkestar čuva i hrvatsku glazbenu baštinu i suvremeno hrvatsko stvaralaštvo. U diskografskom opusu ističu se autorski albumi hrvatskih skladatelja Stjepana Šuleka, Milka Kelemena i Mire Belamarića, serija CD-a posvećenih šefovima dirigentima Orkestra, *Alpska simfonija* Richarda Straussa, album s djelima talijanskoga skladatelja Gina Marinuzzija starijega te CD *Donizetti Heroines* s Elenom Mošuc, Zborom Hrvatske radiotelevizije i maestrom Ivom Lipanovićem, objavljen 2013. za *Sony Classical*. Iste godine objavljen peterostruki album *Stjepan Šulek (1914-1986.): 8 simfonija* u izdanju Hrvatske radiotelevizije, *Cantusa* i Hrvatskog društva skladatelja, nagrađen je diskografskom nagradom *Porin* u dvjema kategorijama: kao najbolji arhivski/tematsko-povijesni album klasične glazbe i kao najbolja izvedba klasične glazbe (Šulekova *Sedma simfonija* pod ravnanjem maestra Pavla Dešpalja). Izvedba *Koncerta za altsaksofon i orkestar* Pavla Dešpalja, uz solista Gordana Tudora, pod ravnanjem maestra Pavla Dešpalja, zaslužila je *Porin* 2016. u kategoriji najbolje izvedbe klasične skladbe. U sezoni 2010./2011. Orkestar je obilježio 80. obljetnicu postojanja te je tom prigodom objavljena monografija o njegovu djelovanju uz dvostruki album na koji su uvrštene snimke šefova-dirigenata: Milana Horvata, Krešimira Šipuš, Josefa Daniela, Pavla Dešpalja, Vladimira Kranjčevića, Oskara Danona, Uroša Lajovica i Nikše Bareze. Orkestar je primio nagradu *Judita* koju dodjeljuje *Slobodna Dalmacija*, za nastup s pijanisticom Martinom Filjak pod ravnanjem Aleksandra Markovića na 59. Splitskom ljetu 2013. godine. Od sezone 2015./2016. šef-dirigent Simfonijskog orkestra Hrvatske radiotelevizije je Enrico Dindo.

SIMFONIJSKI ORKESTAR HRVATSKE RADIOTELEVIZIJE

PRVE VIOLINE:

Mirjam Pustički Kunjko (koncertna majstorica), Ivana Penić Defar (zamjenica koncertne majstorice), Dubravka Bašić, Ana Dražinić, Vinka Fabris, Marica Petromila Jakas, Marijan Modrušan, Tamara Petir, Marina Podvalej, Ivana Šambar, Tanja Tortić, David Vidović, Tomislav Vitković, Ivana Žvan

DRUGE VIOLINE:

Dunja Delač*, Davor Philips**, Vlasta Crnogorac, Ladislav Ilčić, Matija Jančec, Vesna Katić, Sanja Kociper, Ines Kušec, Selma Muftić Pustički, Mira Kušan Sačer, Fani Perišić, Slavko Vinceković

VIOLE:

Hrvoje Philips*, Jelena Jordan**, Marija Andrejaš, Francesco Bozzo, Nebojša Floreani, Ester Klepač, Vitold Košir, Mario Majcan, Domagoj Ugrin, Tajana Valentić

VIOLONČELA:

Branimir Pustički*, Guennadi Antonov**, Jadranka Čučković, Melanija Galeta Belić, Petra Golčić, Lea Sušanj Lujo, Marijana Vukovojac-Dugan, Jonathan Zaluský

KONTRABASI:

Helena Babić*, Oleg Gourskii**, Mislav Adamek, Ivan Domović, Stjepan Pergar, Nikica Karačić

FLAUTE:

Tamara Coha, Darija Zokić, Brigita Štadler (*piccolo*)

OBOE:

Dubravka Lukin, Jelisaveta Barbulović, Ema Abadžieva (engleski rog)

KLARINETI:

Domagoj Pavlović, Božidar Ladašić, Lovre Lučić (bas klarinet)

FAGOTI:

Žarko Perišić, Anita Magdalenić, Vladimira Horvat Čolić (kontrafagot)

ROGOVI:

Željko Vidaković, Marijan Pečevski, Aleksandar Csiffary, Zoran Katić

TRUBE:

Dario Teskera, Ivan Medi, Vedran Kocelj (1. *cornet*), Petar Obradović (2. *cornet*)

TROMBONI:

Vanja Lisjak, Ivan Mučić, Miro Taradi (bas trombon)

TUBA:

Jurica Rukljić

HARFA:

Mirjana Krišković

ALT SAKSOFON:

Ana Kovačić

TIMPANI:

Ivana Bilić

UDARALJKE:

Igor Kerić, Krunoslav Benko, Pavao Golubić

CIMBAL:

Dubravko Češnjak

* Vođa dionice

** Zamjenik vođe dionice

Stvaralačko doba **GIUSEPPEA VERDIJA** (1813.-1901.), od prvog velikog uspjeha opere *Nabucco* 1842. do zaključnih opera *Otello* i *Falstaff*, koje stvara potkraj stoljeća, obuhvaća dug vremenski luk, cijelu jednu eru, tijekom koje se mijenjao sam Verdi, ali i percepcija njegova stvaralaštva. U tom su se vremenu izmjenjivale brojne manje glazbene pojave i mijenjala politička i društvena slika Europe i svijeta, ali Verdi je ostajao dominantna pojava opernog svijeta. Od početaka s *Nabuccom*, kad je njegova glazba davala krila Risorgimentu svojim poletnim, zanosnim zborovima i arijama, pa do vremena kad je na prijelazu stoljeća Verdi uživao status talijanskog nacionalnog blaga i internacionalne veličine, operna vremena su se ipak promijenila: iako su upravo njegove opere činile okosnicu opernog repertoara svih talijanskih i svjetskih kazališta, u novom, sofisticiranom i stilski dosta zamućenom *fin-de-siècleovskom* okruženju Verdijeva se glazba doživljavala kao prejednostavna i jednoznačna, kao dio starog svijeta i stare mode, a obnovama njegovih opera, iako su stalno bile na repertoaru, nije se pridavalo puno pompe. Ako je doista i bilo tako, u vrijeme dominacije nekih mlađih opernih skladatelja, poglavito Puccinija, Verdi nepobitno prebrođuje ta vremena i dopire do današnjih dana osnažen, zapravo tako jak da svaka nova premijera njegovih opera u najvažnijim svjetskim opernim kućama dobiva neobično puno pozornosti, a njegova se glazba stalno sagledava u novim glazbenim, redateljskim, muzikološkim i raznim drugim perspektivama. Među pjevačima Verdijeve arije ostaju broj jedan, kao iznimni vokalni izazov, u kojemu su se očuvala zakonitosti *bel canta*, sva virtuoznost i ljepota fraze naslijeđena od majstora talijanske opere prve polovice 19. stoljeća, ali osnažena dramskom istinitošću i intenzitetom. Upravo je zbog tih karakteristika Verdijeva glazba zacrtana na pjevačkom repertoaru kao cilj svih tehničkih i umjetničkih napora i kruna pjevačkih dosegâ. I među publikom Verdi ostaje broj jedan – neposrednost i toplina njegove glazbe, u svih pedesetak godina stvaralaštva, u različitim fazama, konstantna je i prepoznatljiva Verdijeva osobina. Istinitost je ono čemu je težio, od početka rada na pojedinoj operi, od izbora teme, preko sugestija libretistu tijekom izrade libreta, u nebrojenim situacijama s cenzorima kad je inzistirao na uvjerljivosti i glazbeno-dramskoj konzistentnosti opere, pa sve do završnog rada na izvedbi i proba s izvođačima. Međutim, nije uvijek sve išlo glatko; katkad se Verdi trebao prilagoditi novim situacijama ili naći način da te situacije prilagodi svojem skladateljskom jeziku. Događalo se to svaki put u nekoliko suradnji s pariškom Opérom.

Sicilijanske večernje (*Les vêpres siciliennes*) opera je široke konstrukcije, bogate dramske partiture, strukturirana prema modelu francuske *grand opé*re. Njezini najljepši dijelovi uključuju plesove, žustre zborove koji se izmjenjuju između pripadnika francuske i sicilijanske strane, velike duete i nekoliko prekrasnih

arija. To je druga Verdijeva suradnja s pariškom Opérom, nakon prilagodbe opere *Lombardijci* za tu opernu kuću 1847., pod nazivom *Jerusalem*. Konflikt Talijana i Francuza u povijesnom događaju tzv. Sicilijanske večernje, uspjele pobune Sicilijanaca protiv kralja Karla I., podrijetlom Francuza, koji je opisan u libretu Eugènea Scribea i Charlesa Duveyriera (prema njihovu prijašnjem libretu *Le duc d'Albe*), bio je prisutan ne samo u radnji libreta nego i u Verdijevoj borbi da istovremeno ostane vjeran sebi i odgovori zahtjevima francuskih opernih konvencija. Pariška specijalnost bila je *grand opéra*, čija su pravila učvrstila dvojica francuza: Rossini u *Guillaumeu Tellu* 1829. i Meyerbeer sa svojim peteročnim uspješnicama iz tridesetih godina, operama *Robert Davo* (*Robert le diable*) i *Hugenoti* (*Les Hugenots*). Vizualni spektakl bio je jedan od glavnih prohtjeva, a najvažniji dio raskoši bio je jedan balet ili više njih u drugom ili trećem činu opere. Plesove su uglavnom koreografirali prvaci baleta, a balet nije bio isključivo dekorativni element, već je morao imati i dramsko mjesto u operi. Za svoju drugu suradnju s Parizom, i prvu u kojoj je pisao originalno djelo za parišku Opéru, Verdi se posebno potrudio, napisavši dva posebna *divertissementa*. Prvi je bio kratka epizoda u drugom činu, sastavljena od tarantele koju plešu Sicilijanci, prije nego što provale Francuzi i otmu njihove nevjeste. Drugi, glavni *divertissement*, **Četiri godišnja doba** (*Le Quatres Saisons*), nalazi se u trećem činu, a osmišljen je kao veliki simfonijski ulomak koji sadrži različite karakterne plesove za četiri solo balerine i baletana – fauna. Balet je blisko povezan s glavnom radnjom opere: drugi *divertissement*, **Četiri godišnja doba**, osmišljen je kao bal u čast Guya de Montforta, s alegorijskim plesovima zime, proljeća, ljeta i jeseni. Plesovi raznih bogova, zefira, najada i fauna (na praiizvedbi u koreografiji Luciena Petipaa) čine niz kratkih kontrastnih stavaka koji pršte orkestralnom invencijom i ritamskom vitalnošću, kulminirajući u finalnom plesu u čast boga Bakha, odnosno jenskim bakanalom.

Krabuljni ples (*Un ballo in maschera*) opera je glazbenih ekstrema, kontrasta, između frivolne glazbe paža Oscara, elegantne glazbe plesa pod maskama, lirskog očaja u Amelijinim arijama, makabričnog stila glazbe zavjerenika te mračne mistike u glazbi Ulrice. Također, ta je opera puna pjevačkih poticaja kojima su entuzijastično odgovarali najveći pjevači i pjevačice. Kombinacija političke intrige i ljubavnog trokuta, koju Verdi i njegov libretist Antonio Somma donose u operi (prema postojećem libretu *Gustave III, ou Le bal masqué* Eugènea Scribea) nailazila je možda na najviše prepreka i problema s cenzorima negoli ijedna druga Verdijeva opera. Napisana po narudžbi napuljskog Teatra San Carlo 1857. godine, govoreći o švedskom kralju Gustavu III., koji se zaljubi u podanikovu ženu i na kraju ga ubiju zavjerenici, bila je previše za Napulj, gdje opera na kraju nije praiizvedena. Pokazalo se da će operni zaplet, iz političkih, religijskih

i moralnih razloga, biti previše i za Rim, gdje je opera ipak praižvedena, nakon dugih pregovora i niza preinaka, pod konačnim nazivom *Un ballo in maschera* tek početkom 1859. godine. Radnja je iz Švedske prebačena u Ameriku, u Boston, kralj Gustav je postao grof Riccardo, a radnja je smještena u neutralno okruženje Novog svijeta potkraj 16. stoljeća. Verdi je uspio očuvati ono što mu je bio glavni poticaj u radnji: ljubav između vladara, Riccarda, i udane žene, Amelije, supruge njegova prijatelja Renata, zbog čega se Renato priključuje zavjerenicima koji na kraju opere ubiju Riccarda. Riccardo se gatar Ulrici predstavlja kao ribar, kako bi od nje saznao kakav je njezin posao i istražio koliko su optužbe protiv nje opravdane. U barkaroli *Di' tu se fedele* (*Kaži, vjerno*) Verdi se služi glazbenim sredstvima tradicionalne venecijanske pjesme gondolijera kako bi pomogao Riccardovoj krinki priprostog ribara (jednoj od nekoliko njegovih krinki u operi).

Verdijev odnos s Napuljem nikad nije bio osobito sretan – i prije neuspjele suradnje iz 1857. godine Verdi je, zahvaljujući dugoročnom ugovoru koji je potpisao s napuljskim San Carlom, imao obavezu surađivati s tim kazalištem. Prva suradnja bila je na operi *Alzira* 1845. godine. Druga je bila s operom *Luisa Miller* koja je praižvedena 1849. u Napulju. U oba slučaja libretist je bio rezidencijalni pjesnik Teatra San Carlo, Salvatore Cammarano, čovjek s velikim praktičnim i umjetničkim iskustvom. Upravo na njegov prijedlog Verdi odabire Schillerovu dramu *Spletka i ljubav* (*Kabale und Liebe*), o kojoj je već i sam bio razmišljao (skladajući prethodno prema Schilleru operu *Razbojnici*). *Luisa Miller* smatra se prekretnicom u Verdijevu djelu, zbog suptilne glazbene dramaturgije i prikaza intimnih odnosa među likovima i njihova unutarnjeg svijeta. U tom smislu ona izravno vodi *Rigolettu*. U njoj Verdi stvara poseban rustikalni lokalni kolorit i pokušava ocrtao građanski moral, odnosno licemjerje, u čemu opera ima dosta sličnosti i s *Traviatom*. U središtu radnje je ljubav grofova sina Rodolfa i Luise, kćeri umirovljenog vojnika, kojoj se protive Rodolfov otac, grof Walter, dvorjanin Wurm, koji Luisu želi za sebe, te Federica, koju Walter odabire za zaručnicu svojem sinu. Grof Walter ucjenjuje Luisu životom njezina oca, primoravajući je da se u pismu odrekne Rodolfa i napiše mu da ga je obmanjivala i da voli Wurmu. U ariji *Quando le sere al placido* (*Kad je večerima, pri blagom svjetlu*) Rodolfo se, pročitavši Luisino pismo, muči između nevjerice i ljubavi, proklinje Luisu, istovremeno se prisjećajući najljepših trenutaka koje je provodio s njom. U ariji su čujna Verdijeva netom stečena iskustva s francuskom operom i njezin utjecaj, jer primjenjuje francusku formu *coupleta*, nakon dramatičnog recitativa ponavljajući zanosnu melodiju tijekom dviju kitica.

Neke karakteristike francuske operne tradicije Verdi je inkorporirao u svoje djelo za potrebe jedne od svojih najljepših i do danas najpopularnijih opera, *Aide*. Već u začetku opera je imala francusko porijeklo, jer je scenarij, koji je Verdi dobio od suradnika Camillea du Loclea, bio iz pera francuskog egiptologa Augustea Mariettea. Izmišljenu priču o etiopskoj princezi u egipatskom ropstvu, zaljubljenoj u egipatskog vojskovođu koji pokorava njezin narod i njezina oca, Verdi prihvaća kao predložak za novu narudžbu koju dobiva iz Egipta početkom 1870. godine za inauguraciju nove operne kuće u Kairu. Libretist će biti Antonio Ghislanzoni, s kojim je uspješno surađivao na preradi *Moći sudbine*. Opera je istovremeno spektakularna i lirski u različitim odjeljcima, ispunjena glazbom koja ne preže od egzotizma u francuskoj maniri, harmonijom i egzotičnim intervalima i eteričnim baletima, vodeći nas u zamišljeni svijet Egipta. U formalnom smislu prati tradiciju *grand opére*, s nekoliko veličanstvenih ceremonijalnih *tutti* prizora i nizom dugih dueta skladanih u tradicionalnoj formi. Unutar tih okvira Verdi pokazuje raskoš variranja ideja, njihova iznošenja u novom svjetlu, gradnju napetosti i kulminacija. Egzotizam partiture jedan je od najneobičnijih njezinih aspekata, ne samo u harmoniji, s frigijskim modusom, nego i u instrumentaciji, u paletama od sasvim prozračne do blještave orkestracije. Nasuprot okultnom, egzotičnom svijetu egipatskih svećenica, svećenika, Amneris, kralja i Ramfisa, pratimo lirsko-herojski svijet Radamesa i Aide. Kritičari su se čudili klasičnosti i dvodimenzionalnosti likova u *Aidi*, poznavajući dotadašnja Verdijeva djela, ali upravo klasična strogost i dvodimenzionalnost likova, jednostavnost slična shematičnosti drevnih egipatskih slika, dio su Verdijeve zamišljene egipatske estetike i način da nas transponira iz sadašnjosti u drevna vremena. Ubrzo nakon preludija, u kojemu Verdi isprepliće melodiju koju povezuje s Aidom i onu koja pripada Ramfisovim svećenicima, te kratkog razgovora Ramfisa i Radamesa, u kojoj svećenik objavljuje Radamesu da ga je Izida odabrala za predvodnika egipatske vojske u sukobu s Etiopljanima, slijedi veličanstvena *Celeste Aida* (*Nebeska Aida*), Radamesova *romanca*, izvor slave, ali i kamen spoticanja bezbrojnih tenora koji su se susreli s tom operom. To je jedna od najtežih arija skladanih za tenora, postavljena na samom početku opere, ispunjena dramskom snagom i prekrasnim lirskim melodijama, čije uzlazne linije u piano dinamici i izdržani završni tonovi fraza ariji donose auru vječnog pjevačkog i umjetničkog iskušenja. Isprva obuzet ratničkim poletom, Radames u trenutku počinje misliti na Aidu i sanjari o tome da njoj posveti pobjedu i vrati joj zavičaj, dok melodijske linije vode trijumfalnom i ujedno lirskom vrhuncu arije, penjući se ne samo u riječima nego i tonovima do „prijestolja blizu sunca“.

Na sličan način na koji je Verdi vodio brigu o svim detaljima svojih opera, od odabira predloška i izrade libreta do postavljanja na scenu, i njegov nasljednik na tronu talijanske opere, **GIACOMO PUCCINI** (1858.-1924.) bio je do tančina udubljen u svaki aspekt, svaku najtananiju nijansu svojih opernih djela. Pokazavši zrelost i skladateljsku kompletnost već nakon prvih dviju opera, i suverenim rukopisom napisavši i treću svoju operu, *Manon Lescaut*, Puccini pridobiva naklonost publike i kritičara, ali i neupitnu odanost svojega izdavača Ricordija i libretista koji su s njim surađivali. Pokazat će se također i to da će njegov izbor tema i literarnih predložaka, ma kako se ponekad neobičnim činio, biti uvijek nepogrešiv. Taj instinkt nosio je od mladosti, kad je samo mjesec dana nakon što je praižveden *Edgar*, 1889. godine, predložio Ricordiju da od Victoriena Sardoua traži pristanak da prema njegovoj drami **Tosca** napiše operu. *Tosca* je, prema Puccinijevim riječima, bila idealan predložak za modernu operu, „bez pretjeranih proporcija ili kazališnog spektakla, koja ne traži nikakvo glazbeno pretjerivanje“, misleći pritom na žanr velike opere prisutan na talijanskim pozornicama. Puccini se u međuvremenu okrenuo drugim operama koje je pisao, a Sardouovu *Toscu* ponovno je gledao u Firenci 1895. sa Sarom Bernhardt u naslovnoj ulozi. Sljedeće godine, s već gotovom *La Bohème*, Puccini se vraća *Tosci*, ali saznaje da je Sardou prodao prava Albertu Franchettiju te da je Illica već napisao libreto. Ipak, Illica i Ricordi bez problema nagovaraju Franchettija da ustupi *Toscu* njihovu favoritu, i Puccini počinje s radom. Autentični detalji, poput crkvenog napjeva *Te Deum* kakav se pjevao 1800. u Rimu, u koji je radnja bila smještena, vodili su Puccinija i nadahnjivali ga. Želio je znati sve: od odjeće toga doba i običaja, do toga kakva je bila intonacija najvećeg zvona bazilike sv. Petra ili zvona s tvrđave Sant'Angelo. Zbog realnosti pojedinosti, ali i brzine i neumitnosti događaja, mnogi *Toscu* smatraju verističkom operom. Brutalnost priče i tri smrti na sceni na tragu su verističkih opera Mascagnija i Leoncavalla, ali upravo su sirovost i grubost odbijali od *Tosce* dio publike i kritičara. Unatoč tome, upravo se zbog snage svakog glazbenog trenutka te opere i dramske razločnosti *Tosca* uvrštava u sam vrh opernoga repertoara. Tragični lik, uhvaćen u žrvanj političkog progona, od kojega se neće uspjeti spasiti, slikar je i politički disident Mario Cavaradossi. No prije negoli se pokrene lančana reakcija tragičnih događaja, on je posvećen svojem poslu, izrađujući crkvenu sliku. Dok slika portret lijepe plavojke, razmišlja o crnočkoj *Tosci* u koju je zaljubljen i prepušta se estetskim snatrenjima o skladu različitih vrsta ljepote, u ariji **Recondita armonia** (*Tajnovit je sklad*). S prvim riječima, Cavaradossijeve su misli već uzletjele. Puccini mu ne daje uobičajeni početak, nego ariju počinje orkestrom koji se odmata u polustepenim intervalima vodeći vrhuncu na tonu f (arija je skladana u F-duru). Na tom se mjestu uključuje tenor uzvikom ushita i čuđenja, odakle

se razvija raskošna melodija u uzbudanom šestosminskom pokretu, opisujući Cavaradossijevu umjetničku prirodu i time kasniji razvoj događaja, u kojima on strada kao žrtva osobne Scarpijinje vendete, čineći još tragičnijim.

Prvu svoju operu, **Vile** (*Le villi*), Puccini je skladao za natječaj jednočinki izdavača Sonzogna 1893., ali opera je prošla bez uspjeha. Na libreto Ferdinanda Fontane, prema priči temeljenoj na srednjoeuropskoj legendi o vili, opera je pokazivala niz utjecaja tada najprominentnijih skladatelja, poput Ponchiellija, Catalanija, Masseneta, Bizeta i Gounoda. Ipak, u mnogim trenucima opere probijao se Puccinijev individualni glas, od početnog preludija do arija i dueta Roberta i Anne, posebno molitve koja se temelji na ranijoj pjesmi *Salve del ciel regina*, kao i u dvama *intermezzima*. U toj je operi već sasvim očita Puccinijeva sposobnost iskazivanja snažnih osjećaja i glazbeno-dramske karakterizacije. U nekim trenucima ti osjećaji graniče sa žestokim, nasilnim ispadima. Puccini je poslije tvrdio da su njegove *Le villi* prva talijanska veristička opera. U *intermezzu* prije drugog čina, *La Tregenda* (*Vještičje sjelo*), Roberta začara vila i on zaboravlja zaručnicu Annu. Dok Anna čeka na njegov povratak, prolaze ljeto, jesen i zima. Tijekom *intermezza*, koji nalikuje na kas Valkira u malom, objašnjava se legenda o vilama: kad neka žena umre od slomljenog srca, vile prisiljavaju onoga koji joj je slomio srce da pleše dok ne umre.

GEORGES BIZET (1838.-1875.) tvorac je niza opera, među kojima su i *Biserari*, nastali prije **Carmen**, ali ta kasnija opera smatra se njegovim remek-djelom i do danas ostaje među najomiljenijim operama repertoara. Nažalost, Bizet nije poživio dovoljno dugo da doživi uspjeh svojega djela: umro je tek nekoliko tjedana nakon relativno slabo prihvaćene premijere u ožujku 1874. u pariškoj Opéri comique. Publika te kazališne kuće, koja je po profilu bila obiteljsko kazalište, očekivala je laku glazbenu zabavu sretnog završetka, a dobila pravu verističku operu. To je priča o španjolskoj Ciganki (zavodnici otvorene seksualnosti), ispunjena neobičnim likovima: ženama koje puše cigarete, krijumčarima i nasilnim događajima na sceni. Opera je bila izvedena prema konvenciji opére comique, s govorenim dijalozima, koje je tek za izvedbe u drugim kazalištima, nakon Bizetove smrti, uglazbio Ernest Guiraud. Jedan od prvih koji je prepoznao njezinu vrijednost bio je Čajkovski, koji je, pogledavši jednu od posljednjih predstava 1875. u Parizu i proučivši glasovirski izvadak, proročanski rekao da će za deset godina *Carmen* biti „najpopularnija opera na svijetu!“ Libretisti Henri Meilhac i Ludovic Halévy napisali su libreto prema drami Prospera Mériméa, prateći zaplet drame, ali i uvodeći dva lika koja su sami osmislili – likove Micaële i Escamilla, koji su bili nužna protuteža postojećim likovima Don Josèa i *Carmen*. Bizet za sve njih, kao i za zbor i

ostale protagoniste, sklada mnogo dojmljivih melodija, uključujući neke od njih i u glazbu preludija kojima počinju sva četiri čina opere. **Preludij trećem činu**, originalno zamišljen kao dio scenske glazbe koju je Bizet skladao za dramu *Arležanka* Alphonsea Daudeta, delikatna je minijatura kojom dominira dijalog drvenih puhača. Realizam Bizetove partiture dijelom leži u nekoliko referenci na španjolske napjeve, iz kojih je Bizet razvio nekoliko melodija u operi. Jedan od tih napjeva preuzeo je iz operete *El criado fingido* Manuela Garcije, temeljeći na njemu živahnu glazbu u **Preludiju četvrtom činu** opere. Don Joséova arija o cvijetu, ***La fleur que tu m'avais jetée*** (*Cvijet što si mi ga dobacila*), počinje prigušenim odjekom motiva sudbine u engleskom rogu, tako da i prije nego što odjeknu bolećivo romantične melodijske linije njegove arije, znamo da će on popustiti Carmeninim željama, dezertirati iz vojske i napraviti presudan korak prema fatalnom ishodu njihove veze.

Egipat u operi nije bio privlačan samo Verdiju kad je stvarao svoju *Aidu*, nego i jednom od najvažnijih tvoraca francuske opere posljednjih desetljeća 19. i početka 20. stoljeća, **JULESU MASSENETU** (1842.-1912.). Massenet je bio pravi majstor egzotizma, jedne od dominantnih i najosebujnijih karakteristika francuske opere 19. stoljeća. Prikazivanje zamišljenog svijeta Orijenta prožimalo je niz najvažnijih francuskih opera, od Massenetovih ostvarenja poput *Kralja Lahorea* ili *Esclarmonde*, Bizetovih *Biserara*, Saint-Saënsova *Samsona i Dalile*, Delibesove *Lakmé* i niza drugih. Massenetova opera ***Taida*** (*Thaïs*) jedna je od takvih opera, u kojima se egzotično prožima s lirskim, romantičnim i religijskim osjećajima. Isprepliću se putovi aleksandrijske kurtizane (koja će postati svetom Taidom) i pustinjskog redovnika Atanela, koji se unatoč borbi sa samim sobom, zaljubljuje u nju i podliježe iskušenju tjelesnosti. U priči koju preuzima iz romana Anatolea Francea, nastaloga prema legendama o ranosrednjovjekovnoj svetici, Massenet pronalazi priču po svojoj mjeri, u kojoj se preklapaju teme senzualnosti i duhovnosti. *Taida* je zrela Massenetova opera, napisana za slavnu kalifornijsku sopranisticu Sibil Sanderson i praiizvedena je 1894. godine, ali bez velikog uspjeha. Tek 1903. na prvoj izvedbi u Milanu sa sopranisticom Linom Cavalieri opera je dobro prihvaćena, uglavnom zahvaljujući virtuoznoj naslovnoj ulozi u kojoj su se željele okušati mnoge sopranistice. Iako nije u samom vrhu repertoara, barem jedan dio *Taide* naširoko je poznat: slavni instrumentalni *intermezzo*, ***Meditacija***, koja bez riječi opisuje Taidino preobraćenje. Prekrasna melodija koja uspijeva dočarati ljupkost, iskrenost i strastvenost Massenetove junakinje, stvara vlastiti život izvan opere i česta je na koncertnim pozornicama.

Počeci danas najpopularnije Massenetove opere bili su spori – partituru ***Werthera***, na libreto Édouarda Blaua, Paula Millieta i Georgesa Hartmanna,

prema Goetheovu romanu *Patnje mladog Werthera*, Massenet je dovršio 1887. godine, ali opera je praiizvedena tek 1892., i to u Beču, a parišku je izvedbu čekala još godinu dana. Prema ne uvijek pouzdanim Massenetovim memoarima *Mes souvenirs*, Massenet se prisjeća da mu je Goetheov roman dao izdavač Hartmann dok su zajedno putovali u Bayreuth 1886. gledati *Parsifala*. Ipak, unatoč živopisnim detaljima koje Massenet navodi, poznato je da je o operi prema Goetheovu romanu počeo razmišljati i ranije, još 1880., te da se ideja razvijala dok je radio na operi *Manon*. Niz prepreka postavilo se na putu premijeri opere, od Hartmannova bankrota (koji je bio i autor skice za libreto), do odbijanja impresarija pariške Opére comique da postavi operu, jer je bila previše „mračna“ za to kazalište, koje je zbog požara na neko vrijeme bilo i zatvoreno. *Werther* je tako praiizveden na njemačkom jeziku u Beču, a pariška publika upoznat će ga zapravo tek u 20. stoljeću, nakon što se 1903. napokon postavi na scenu Opére comique, gdje će u sljedećih pola stoljeća biti izveden više od 1100 puta. Danas je jedna od najpopularnijih opera na repertoaru, a njezina je privlačnost ponajviše u naslovnoj ulozi koja je za interprete neodoljiv glazbeni i dramski izazov. Massenetova lirska glazba stapa se s emocionalnošću Goetheova romantika i kulminira u jednoj od najstrastvenijih Massenetovih melodija, ariji ***Pourquoi me réveiller*** (*Zašto me budiš*), u kojoj se Werther pita zašto odgovoriti zovu proljeća kad više nema nikakve nade. Upravo taj trenutak, kada Werther izgovara Ossianove stihove, bio je za Masseneta, kako je napisao u svojim memoarima, najinspirativniji kad je prvi put čitao Goethea, pa je već tada odlučio da će u na tom mjestu biti emocionalni vrhunac opere.

Jedan od predstavnika tzv. *Giovane scuola* talijanske opere, **FRANCESCO CILEA** (1866.-1950.), izražavao se lirske od ostalih pripadnika generacije; većina ih je naginjala verističkom izrazu. Cilea je napisao niz opera, a među najvažnijima i do danas na repertoaru ostaje ***Adriana Lecouvreur***, na kojoj je počeo raditi 1900. godine. Temi su ga privukli ambijent 18. stoljeća i suptilna mješavina komedije i tragedije, kao i dirljivi likovi, posebno naslovna Adriana Lecouvreur, čiji se lik temelji na stvarnom liku glumice s početka 18. stoljeća. Partitura obiluje dojmljivim arijama, među kojima je arija Maurizija (grofa s kojim je Adriana u ljubavnoj vezi, misleći da je običan vojnik), ***Lanima ho stanca*** (*Duša mi je umorna*) u kojoj on odbija ljubavnu ponudu princeze od Bouillona, govoreći joj da se stara ljubav ne može vratiti. Cilea u toj ariji, u tipično sažetoj verističkoj maniri, u nekoliko strastvenih široko razvedenih melodijskih linija, ističe snažnu romantičnu crtu lika, dajući mu i neodoljivu slutnju tragičnosti. Opera je nakon praiizvedbe 1902. u milanskom Teatru Lirico postigla nevjerovatan uspjeh. U postavi su bili izvrsni pjevači, među kojima i veliki Enrico Caruso u ulozi Maurizija.

I u današnje vrijeme svijetu poznatiji kao simfonijski skladatelj, **ANTONIÍN DVOŘÁK** (1841.-1904.) tvorac je čak deset opera, od kojih je deveta, **Rusalka**, najpoznatija. Nadahnuta bajkama Karela Jaromíra Erbena i Božene Němcove, koje je skladatelju predložio libretist Jaroslav Kvapil, *Rusalka* je sasvim prirodno proizašla iz dotadašnjeg Dvořákovog opusa. Erbenove priče nadahnule su niz simfonijskih pjesama s temama nadnaravnog, kojima Dvořák kao da se pripremao za operu o vodenoj nimfi, Rusalki, u operi-bajki u kojoj se isprepliće svijet ljudi sa svijetom nadnaravnih bića. Svi oni koji su ga doživljavali kao uspješnog tvorca simfonija, mogli su biti iznenađeni Dvořákovim sve većim udublјivanjem u programnu glazbu i obuzetošću operom u posljednjih desetak godina života, premda je on simfonijama postigao svjetski uspjeh. Ipak, cijeli život, ako ga i ne smatramo ponajprije opernim skladateljem, Dvořák je proveo vezan uz operu, otkad je kao mladić čak devet godina povremeno svirao violu u dva praška kazališta te otkad je prvi put pokušao napisati operu (bilo je to uopće njegovo prvo djelo, pokušaj velike opere u stilu Meyerbeera, *Alfred*, čije su se skice otkrile nakon Dvořákovog smrti). U intervjuu iz 1904. godine, kad je nastala njegova posljednja opera, *Armida* (ujedno je to i godina njegove smrti), Dvořák je nedvosmisleno izjavio da je „prije mnogo godina dokazao da je njegovo osnovno nagnuće ono prema dramskoj glazbi“. Rekao je da posljednjih pet godina nije pisao ništa osim opere...„Želim sve svoje snage, dokle god mi Bog bude dao zdravlje, posvetiti stvaranju opere.“ Dvořák, talentiran za melodiju i vrstan orkestrator, u *Rusalki* je stvorio glazbenu čaroliju kasnoromantičnog lirizma, u kojemu se stapaju najvažniji dotadašnji operni utjecaji, Wagnera i Verdija, ali i mladenačkih Dvořákovih idola poput Schuberta, Webera, Mozarta i Beethovena, prožeti češkom, slavenskom mekoćom koja obuhvaća i natkriljuje Dvořákov eklektizam. Zbog zadanosti priče, u završnom prizoru prvog čina, koji bi dramski trebao biti ljubavni duet Princa i Rusalke, Dvořák sklada dugu ariju Princa **Vidino divná přeladká... Vím, že jsi kouzlo** (*Prikazo čudna, preslatka... Znam da si čarolija*). Naime, vodena nimfa Rusalka zaljubljuje se u smrtnika i želi postati žena, no cijena te preobrazbe je njezin glas. U ariji Princ iznosi zajedničke ljubavne zanose, a u glazbi orkestra provlače se motivi glazbe koju prepoznajemo iz Rusalkine *Pjesme mjesecu* koju je otpjevala na početku opere. *Rusalka* je postupno osvajala repertoar, nakon praizvedbe 1901. godine u Pragu, tek polovicom 20. stoljeća stekavši stalno repertoarno mjesto i u neslavenskim zemljama.

Fotografkinja: Anja Frers

Nakladnik: Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog
Za nakladnika: Dražen Sirišćević, ravnatelj
Producentica programa: Ana Boltužić
Urednica: Ana Boltužić
Autorica teksta: Zrinka Matić
Prevoditeljica: Morana Čale
Lektorica: Rosanda Tometić
Oblikovanje i grafička priprema: Marija Korotaj
Tisak: Intergraфика TTŽ d. o. o., Zagreb
Naklada: 450 primjeraka
Cijena: 20 kuna
www.lisinski.hr

GIUSEPPE VERDI: *Di' tu se fedele*, arija Riccarda iz 1. čina opere *Krabuljni ples*

Libreto: Antonio Somma

Di' tu se fedele
 Il flutto m'aspetta,
 Se molle di pianto
 La donna diletta
 Dicendomi addio
 Tradé l'amor mio.
 Con lacere vele
 E l'alma in tempesta,
 I solchi so franger
 Dell'onda funesta,
 L'averno ed il cielo
 Irati sfidar.
 Sollecita esplora,
 Divina gli eventi:
 Non possono i fulmin,
 La rabbia de' venti,
 La morte, l'amore
 Sviarmi dal mar.

Kaži, vjerno
 Čeka li me more,
 Je li, uplakana,
 Voljena žena
 Oprostitvi se od mene
 Izdala moju ljubav.
 Razdratih jedara
 I s olujom u duši,
 Znam slamat brazde
 Zlokobne pučine,
 Prkositi srdžbi
 Pakla i nebesa.
 Žurno izvidi,
 Proreci događaje:
 Ni munje me ne mogu,
 Ni vjetri što bjesne,
 Ni smrt, ni ljubav,
 Odvratit od mora.

Sull'agile prora
 Che m'agita in grembo,
 Se scosso mi sveglio
 Ai fischi del nembo,
 Ripeto fra' tuoni
 Le dolci canzoni,
 Le dolci canzoni
 Del tetto natio,
 Che i baci ricordan
 Dell'ultimo addio,
 E tutte raccendon
 Le forze del cor,
 Su dunque, risuoni
 La tua profezia

Na hitrome brodu
 Što me u utrobi bacaka,
 Kad me tresak probudi
 Nevremena što huči,
 Dok grmi, ponavljam
 Mile pjesme,
 Mile pjesme
 Rodnoga kraja,
 Što podsjećaju na poljupce
 Posljednjega rastanka,
 I odreda raspiruju
 Srčane snage,
 Hajde, dakle, neka odjekne
 Tvoje proročanstvo

Di ciò che può sorgere
 Dal fato qual sia;
 Nell'anime nostre
 Non entra terror.

O onom što može donijeti
 Usud, kakvo god bilo;
 U naše duše
 Ne prodire strah.

GIUSEPPE VERDI: *Quando le sere al placido*, arija Rodolfa iz 2. čina opere *Luisa Miller*

Libreto: Salvatore Cammarano: napisano prema drami *Spletka i ljubav* Fridericha von Schillera

Oh! fede negar potessi agl'occhi miei!
 Se cielo e terra, se mortali ed angeli
 attestarmi volesser ch'ella non è rea...
 Mentite! Io risponder dovrei, tutti mentite.
 Son cifre sue! Tanta perfidia! Un'alma
 sì nera! sì mendace!
 Ben la conobbe il padre!
 Ma dunque i giuri, le speranze, la gioia,
 le lagrime, l'affanno?
 Tutto è menzogna, tradimento, inganno!
 Quando le sere al placido
 chiaror d'un ciel stellato
 meco figgea nell'etere
 lo sguardo innamorato,
 e questa mano stringermi
 dalla sua man sentia...
 ah! mi tradia!
 Allor, ch'io muto, estatico
 da' labbri suoi pendea,
 ed ella in suon angelico,
 "amo te sol" dicea,
 tal che sembrò l'empireo
 aprirsi all'alma mia!
 Ah! mi tradia!

Oh! Kad bih mogao ne vjerovat očima!
 Da mi i nebo i zemlja, smrtnici i anđeli
 posvjedoče kako nije kriva...
 Lažete! Morao bih im reći, lažete svi.
 Rukopis je njezin! Toliko podlosti!
 Crne li, lažljive li duše!
 Dobro ju je prozreo otac!
 No dakle, prisege, nade, radost,
 suze, klonulost?
 Sve je laž, izdaja, himba!
 Kad je večerima, pri blagom
 svjetlu zvjezdanog neba,
 sa mnom u svemir upirala
 zaljubljeni pogled,
 pa kad sam osjetio kako mi
 ovu ruku svojom stišće...
 Ah! varala me!
 Tad sam, zanijemio, u zanosu
 upijao njezine riječi,
 a ona je anđeoskim glasom
 govorila „samo tebe ljubim“,
 te mi se činilo da se raj
 otvara mojoj duši!
 Ah! varala me!

GIUSEPPE VERDI: Celeste Aida, arija Radamesa iz 1. čina iz opere Aida

Libreto: Antonio Ghislanzoni

Se quel guerriero
 lo fossi! se il mio sogno
 Si avverasse!... Un esercito di prodi
 Da me guidato... e la vittoria – e il plauso
 Di Menfi tutta! – E a te, mia dolce Aida,
 Tornar di lauri cinto...
 Dirti: per te ho pugnato
 e per te ho vinto!
 Celeste Aida, forma divina,
 Mistico serto di luce e fior;
 Del mio pensiero tu sei regina,
 Tu di mia vita sei lo splendor.
 Il tuo bel cielo vorrei ridarti,
 Le dolci brezze del patrio suol,
 Un regal serto sul crin posarti,
 Ergerti un trono vicino al sol.

Kad bih taj ratnik
 Bio ja! Kad bi se moj san
 Obistinio!... Vojsku smjelih junaka
 Da vodim... i pobijedim – pa mi kliče
 Sav Memfis! – Pa da se tebi, mila Aido,
 Vratim ovjenčan lovorom...
 I kažem ti: borio sam se za te i
 pobijedio za te!
 Nebeska Aido, božanska pojavo,
 Čarobna kruno svjetla i cvijeća:
 Ti si kraljica mojih misli,
 Ti si sjaj mojega života.
 Tvoj lijepi zavičaj bih ti htio vratit,
 Blage povjetarce tvoje domovine,
 Kraljevsku ti krunu položiti na kose,
 Prijestolje za te uzdići do sunca.

GIACOMO PUCCINI: Recondita armonia, arija Cavaradossija iz 1. čina opere Tosca

Libreto: Luigi Illica i Giuseppe Giacosa

Recondita armonia di bellezze diverse!
 È bruna Floria, l'ardente amante mia.
 E te, beltade ignota, cinta di chiome bionde,
 Tu azzurro hai l'occhio,
 Tosca ha l'occhio nero!
 L'arte nel suo mistero,
 le diverse bellezze insiem confonde...
 Ma nel ritrar costei,
 Il mio solo pensiero,
 Il mio sol pensier sei tu,
 Tosca, sei tu!

Tajnovit je sklad različitih ljepota!
 Floria je, vatrena moja ljubovca, tamnokosa.
 A tebi, neznana ljepotice, svijetlih uvojaka,
 Oko je plavo,
 Dok je Toskino crno!
 Zagonetno umijeće
 zajedno stapa drukčije ljepote...
 No dok nju slikam,
 Jedina moja misao,
 Jedina moja misao si ti,
 Tosco, ti!

GEORGES BIZET: La fleur que tu m'avais jetée, arija Don Joséa iz 2. čina opere Carmen

Libreto: Henri Meilhac i Ludovic Halévy prema istoimenoj noveli Prospera Mériméa

La fleur que tu m'avais jetée
 dans ma prison m'était restée,
 flétrie et sèche, cette fleur
 gardait toujours sa douce odeur;
 et pendant des heures entières,
 sur mes yeux fermant mes paupières,
 de cette odeur je m'enivrais
 et dans la nuit je te voyais!

Cvijet što si mi ga dobacila
 ostao mi je u zatvoru,
 smežuran i uveo, no taj cvijet je
 i dalje slatko mirisao;
 pa sam se sate i sate,
 sklapajući vjeđe preko očiju,
 tim mirisom opajao
 i vidio te u noći!

Je me prenais à te maudire,
 à te détester, à me dire:
 pourquoi faut-il que le destin
 l'ait mise là sur mon chemin!
 Puis je m'accusais de blasphème,
 et je ne sentais en moi-même
 qu'un seul désir, un seul espoir:
 te revoir, ô Carmen, oui, te revoir!

Stao bih te proklinjati,
 mrziti, govoriti samome sebi:
 zašto ju je sudbina morala
 nanijeti na moj put!
 Tad bih sam sebe optužio da hulim,
 a u sebi sam ćutio jednu jedinu želju,
 jednu jedinu nadu: da te opet vidim,
 O Carmen, jest, da te opet vidim !

Car tu n'avais eu qu'à paraître,
 qu'à jeter un regard sur moi,
 pour t'emparer de tout mon être,
 ô ma Carmen! et j'étais une chose à toi!
 Carmen, je t'aime!

Jer samo si se morala pojaviti,
 samo me pogledati
 da obuzmeš cijelo moje biće,
 o, moja Carmen! A za tebe sam bio stvar!
 Carmen, volim te!

JULES MASSENET: *Pourquoi me réveiller*, arija Werthera iz 3. čina opere *Werther*

Libreto: Édouard Blau, Paul Milliet i Georges Hartmann (potpisan pseudonimom Henri Grémont) prema romanu *Patnje mladog Werthera* Johanna Wolfganga von Goethea

Pourquoi me réveiller, ô souffle du printemps? Pourquoi me réveiller? Sur mon front je sens tes caresses, et pourtant bien proche est le temps des orages et des tristesses! Pourquoi me réveiller, ô souffle du printemps? Demain dans le vallon viendra le voyageur se souvenant de ma gloire première. Et ses yeux vainement chercheront ma splendeur. Ils ne trouveront plus que deuil et que misère! Hélas! Pourquoi me réveiller, ô souffle du printemps!	Zašto me budiš, o, dašku proljeća? Zašto me budiš? Na čelu osjećam kako me miluješ pa ipak se bliži trenutak oluja i nevolja! Zašto me budiš, o, dašku proljeća? Sutra će u dolinu Doći putnik Pamteći moju negdašnju slavu. A njegove će oči uzalud Tražiti moj sjaj. Naći će samo korotu I jad! Jao! Zašto me budiš, O, dašku proljeća?

FRANCESCO CILEA: *L'anim ho stanca*, arija Maurizija iz 2. čina opere *Adriana Lecouvreur*

Libreto: Robert Glauitz

L'anim ho stanca, e la meta è lontana: non aggiungete la rampogna vana all'ansia che m'accora. Assai vi debbo; ah! ma se amor cadrà memore affetto in core, in cor mi fiorirà!	Duša mi je umorna, a cilj je daleko: ne uvećavajte nepotrebno me koreći tjeskobu što me žalosti. Štošta vam dugujem; ah! No ako ljubav nestane, zahvalna odanost cvast će u mojem srcu!

ANTONÍN DVOŘÁK: *Vidino divná přesladká... Vím, že jsi kouzlo*, arija Princa iz 1. čina opere *Rusalka*

Libreto: Jaroslav Kvapil prema bajkama Karela Jaromíra Erbena i Božene Němcove

Vidino divná, přesladká, jsi-li ty člověk, nebo pohádka? Přišla jsi chránit vzácné zvěři, kterou jsem zahléd' v lesa šefi? Přišla-lis prosit za ni, sestřičko bílých laní? A nebo sama, jak vstříc mi jdeš, kořistí lovcovou býti chceš? Svírá ti ústa tajemství, či navždy jazyk tvůj ztich'? Něma-li ústa tvá, Bůh to ví, vylíbám odpověď s nich! Odpověď záhadám, jež mne sem lákaly, jež mne sem volaly, přes trní, přes skály, abych tu konečně v blažený dnešní den, dítě, tvým pohledem náhle byl okouzlen. Co v srdci tvém je ukryto, máš-li mne ráda, zjev mi to!	Prikazo čudna, preslatka, jesi li čovjek ili bajka? Jesi li u šumu došla paziti divljač što se u tami može spaziti? Jesi li došla prositi za njih, sestrice košuta bijelih? Il' dok mi se nastojiš približiti plijenom lovcevim želiš biti? Steže li ti usta tajna neka il' ti jezik umuknu zavijeka? Ako su ti usta nijema, sâm Bog zna, odgovor ću od njih izmamiti poljupcima! Odgovor na tajanstva što su me ovamo mamila, što su me ovamo vabila, preko trnja i planina, kako bih na blaženi današnji dan, tvojim pogledom, dijete, bio očaran. Voliš li me, otkrij mi sve ono što u srcu ti je skriveno!

Vím, že jsi kouzlo, které mine, a rozplyne se v mlžný rej, leč dokud čas náš neuplyne, ó, pohádka má, neprchej! Můj skončen lov, nač myslit naň? Tys nejvzácnější moje laň, tys hvězdička zlatá v noc temnou, pohádka má, pojď se mnou!	Znam da si čarolija što će minut i u oblaku magle se rasplinit, al' sve dok ne dođe do toga, ne odlazi, bajko, iz svijeta ovoga! Okončan je moj lov, čemu misliti na njega? Ti najdraža si moja košuta, zvjezdica si zlatna u noći tamnoj, bajko moja, pođi sa mnom!

LISINSKI
SUBOTOM
UVIJEK
LISINSKI
NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ!

8. TRAVNJA 2017.

AVE GOUNOD!

Simfonijski orkestar i Zbor Muzičke akademije
Akademija dramske umjetnosti
Akademija likovnih umjetnosti
Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Tomislav Fačini dirigent

Izvrсна i već tradicionalna suradnja Koncertne dvorane Vatroslava Lisinskog s Muzičkom akademijom Sveučilišta u Zagrebu rezultat će još jednom uistinu raritetnom izvedbom velikog vokalno-instrumentalnog djela na pozornici *Lisinskog*. U prigodi svečanog obilježavanja stogodišnjice Medicinskog fakulteta u Zagrebu, na programu je, koliko nam je poznato, prva izvedba u Hrvatskoj oratorija *Mors et Vita* (Smrt i život) za soliste, zbor i orkestar francuskog romantičarskog skladatelja Charlesa Gounoda. Skladba je zamišljena kao trilogija, nadahnuta je i raskošnim glazbenim jezikom povezanim spojem tradicije velikih rekvijema i meditativnih kantata i oratorija sakralno-duhovne tematike i izričaja.

Cijene ulaznica: 80, 120, 140 kn

LISINSKI
ARIOSO
GLAS ZA
LISINSKI
NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ!

24. TRAVNJA 2017.

Zagrebačka filharmonija
Tonči Bilić, dirigent

Jedna od odlika velikih opernih pjevača je i ona tajnovita kemija koju sa svojim partnericama i partnerima stvaraju na pozornici, a katkad ljubav i strast među njima postaje i dio njihovih života. Ruska sopranistica Ekaterina Siurina i američki lirski tenor Charles Castronovo zasebno su izgradili velike karijere koje ih danas čine mamcem za publiku najvećih svjetskih opernih kuća. Ali kad pjevački par svoju umjetničku suradnju okruni i brakom, njihovi se talenti i snage na osobito čudesan način nadopunjuju i umnažaju. Upravo su zato Siurina i Castronovo jedan od najizvršnijih opernih parova današnjice. Svoju će magiju na pozornici Lisinskog predstaviti uz orkestar Zagrebačke filharmonije u još jednoj blistavoj gala-večeri druge sezone ciklusa *Lisinski arioso*.

Cijene ulaznica: 190, 210, 230 kn

EKATERINA
SIURINA
sopran
CHARLES
CASTRONOVO
tenor

LISINSKI
ARISO
GLAS ZA
LISINSKI
NEPROCIJENJIV DOŽIVLJAJ!

7. SVIBNJA 2017.

BO SKOVHUS bariton

Stefan Vladar glasovir

Za razliku od opere, gdje veliki pjevači blistaju usred velikih orkestralnih partitura uz pomoć kazališne čarobne mašinerije, umjetnost solo popijevke asketska je disciplina, svetište u koje i najveći pjevači ulaze sa strahopoštovanjem. *Lied* je posljednja i najteža provjera muzikalnosti, kreativnosti, umjetničke uvjerljivosti i umjetničke posvećenosti najvećih glasova. Veliki danski bariton Bo Skovhus i fantastični austrijski pijanist Stefan Vladar već su godinama na tom polju jedan od najboljih svjetskih tandema. Osobito izvedbom čudesne Schubertove *Lijepo mlinarice*, publiku ostavljaju bez daha, a kritiku bez riječi. Recital te dvojice umjetnika stoga će biti osobit doživljaj u novoj sezoni ciklusa *Lisinski arioso*.

Cijene ulaznica: 190, 210, 230 kn

LISINSKI
SUBOTOM
UVJEK
LISINSKI
NEPROCIJENJIV DOŽIVLJAJ!

20. SVIBNJA 2017.

NOVOSIBIRSKA FILHARMONIJA

Vadim Rjepin violina
Gintaras Rinkevičius dirigent

Vadim Rjepin svakako je ime dostojno da okruni raskošnu glazbenu ponudu nove sezone koncertnog pretplatničkog ciklusa *Lisinski subotom*. Jedan od najvećih violinista današnjice, introvertni virtuoz osvaja mirnoćom svojih interpretacija iz kojih zrači velika unutarnja snaga i sigurnost. Genijalni violinist ovaj put u Zagreb dolazi s orkestrom iz svojega rodnoga grada, s Novosibirskom filharmonijom pod ravnanjem Gintarasa Rinkevičiusa. Dragulj ruskog programa, uokviren *Talijanskim capricciom* Petra Iljiča Čajkovskog i *Šeherezadom* Rimski-Korsakova, bit će Rjepinova interpretacija *Drugog koncerta za violinu i orkestar* Sergeja Prokofjeva.

Cijene ulaznica: 80, 120, 140 kn

LISINSKI ARISO GLAS ZA LISINSKI

NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ!

GRAD ZAGREB

PEUGEOT

ZAGREB

KONCERTNA DVORANA CONCERT HALL

LISINSKI

NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ INVALUABLE EXPERIENCE